

EZBER BOZALIM: “SENDİKALAŞMA MECBURİ OLSUN”

Aydınlık Gazetesi, 15 Kasım 2014

Yıldırım Koç

Aydınlık'ın 8 Kasım 2014 günlü sayısında yer alan habere göre, Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay, “başta madenler olmak üzere, çok tehlikeli işler sınıfına giren bütün işyerlerinde işçilerin sendika üyesi olmalarının zorunlu hale getirilmesi gerektiğini belirtti.”

Sendikaya üye olma zorunluluğunun tüm işçiler için getirilmesini savunanlar da var. İlk başta iyiniyetli gibi gözükse de bu öneri son derece yanlıştır.

NEGATİF SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜ

Bizim mevzuatımız, çok eskilerden beri, negatif ve pozitif sendika özgürlüğünü birlikte düzenlemiştir.

Negatif sendika özgürlüğü, sendikaya üye olmama özgürlüğüdür.

Pozitif sendika özgürlüğü, sendikaya üye olma özgürlüğüdür.

1947 yılında kabul edilen 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkında Kanunun 9. maddesi şöyleydi: “Hiç bir kimse, herhangi bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya (...) zorlanamaz.”

1963 yılında kabul edilen 274 sayılı Sendikalar Kanununun 19. maddesi şöyleydi: “İşçilerin işe alınmaları; sendikalara girmemeleri, muayyen bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veyahut belli bir sendikadaki üyeliği muhafaza veya üyelikten istifa etmeleri şartına bağlı tutulamaz.”

1983 yılında kabul edilen 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 31. maddesi şöyleydi: “İşçilerin işe alınmaları, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği muhafaza veya üyelikten istifa etmeleri veya sendikaya girmeleri veya girmemeleri şartına bağlı tutulamaz.”

Anayasanın 51. maddesinde şu ifade yer almaktadır: “Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.”

2012 yılında kabul edilip halen yürürlükte olan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 17/3. maddesi şöyledir: “Hiç kimse sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamaz.”

Diğer bir deyişle, çalışma mevzuatımızda negatif ve pozitif sendika özgürlüğü birlikte korunmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün bu konudaki görüşü de şöyledir: “Komite, 1949 yılında Uluslararası Çalışma Konferansı'nın Endüstriyel İlişkiler Komitesi'nin bildirgesine dayanarak, kimsenin bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamayacağına ilişkin mevzuatın kendi başına 87 ve 98 sayılı Sözleşmelerin ihlali anlamına gelmeyeceği görüşündedir.” (ILO, **Digest of Decisions and Principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO**, 2006, s.77.)

GEÇMİŞTE ZORUNLU SENDİKACILIK UYGULAMALARI

Hitler Almanya'sında “İşçi Cephesi” (Deutsche Arbeitsfront) üyeliği zorunluydu. İtalya'da Mussolini döneminde de benzer bir uygulama vardı.

Türkiye'de zorunlu sendika üyeliği bir kez denendi.

11 Aralık 1934 tarihinde İzmir Valisi General Kazım Dirik bir bildiri yayınladı. Bu bildiriye göre, İzmir'deki bütün işçiler, CHP'nin kontrolü altında kurulan sendikalara üye olacaklardı. Sendika üyesi olmayan işçiyi çalıştıran işverenlere ceza verilecekti. (Kemal Sülker, **Türkiye'de Sendikacılık**, 1955, s.31-32.)

Türkiye'de mecburi veya zorunlu sendika üyeliğini bir de Milliyetçi Hareket Partisi çizgisindeki Mustafa Kemal Erkovan savundu. M.K.Erkovan, 1974 yılında yayımlanan **Sendikacılık Tarihi ve Milliyetçi Toplumcu Sendikacılık** kitabında mecburi sendikacılık uygulanması gerektiğini belirtti (s.97-98.)

Ayrıca bu işçilerin sendikalı olması iş kazalarını önleyecek midir?

Soma'da ölen 301 işçi, Türk-İş'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın üyesi değil miydi? Bu işçiler adına bir toplu iş sözleşmesi imzalanmamış mıydı?

Zorunlu sendika üyeliği savunulmamalıdır.